

Βρυξέλλες, 18.11.2015
COM(2015) 574 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Αξιολόγηση της προόδου των κρατών μελών προς τους εθνικούς στόχους ενεργειακής
απόδοσης για το 2020 και της εφαρμογής της Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση
2012/27/ΕΕ όπως ορίζεται από το Άρθρο 24, παράγραφο 3 της Οδηγίας για την
Ενεργειακή Απόδοση 2012/27/ΕΕ**

{SWD(2015) 245 final}

Πίνακας περιεχομένων

1. Εισαγωγή	3
2. Πρόοδος προς την κατεύθυνση του στόχου ενεργειακής απόδοσης της ΕΕ για το 2020	3
3. Εθνικοί στόχοι	5
4. Τάσεις κατανάλωσης ενέργειας και αξιολόγηση των εθνικών μέτρων ανά τομέα	5
4.1. Βιομηχανία	6
4.2. Οικιακός τομέας	7
4.3. Τομέας παροχής υπηρεσιών	9
4.4. Δημόσιος τομέας	9
4.5. Τομέας μεταφορών	10
4.6. Τομέας παραγωγής	11
4.7. Κατάσταση της μεταφοράς της ΟΕΑ στο εθνικό δίκαιο	13
4.8. Χρηματοδότηση	14
4.9. Τελική εξοικονόμηση ενέργειας το 2016 που απαιτείται από την οδηγία για τις ενεργειακές υπηρεσίες 2006/32/ΕΚ.....	15
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	15
Παράρτημα Ι.....	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	17

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ενεργειακή στρατηγική της Ένωσης¹ απαιτούσε θεμελιώδη επανεξέταση της ενεργειακής απόδοσης, για να προσεγγιστεί ως αυτοτελής πηγή ενέργειας, εκπροσωπώντας την αξία της ενέργειας που εξοικονομείται. Η εστίαση στην ενεργειακή απόδοση ως τρόπου μετριασμού της ενεργειακής ζήτησης υλοποιεί τους στόχους της ασφάλειας του εφοδιασμού, της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας, και οδηγεί σε μείωση του κόστους για τους καταναλωτές και τη βιομηχανία.

Η στρατηγική για την Ενεργειακή Ένωση επιβεβαίωσε ότι στόχος της ενεργειακής απόδοσης είναι το 20 % μέχρι το 2020, γεγονός που σημαίνει κατανάλωση τελικής ενέργειας μικρότερη από 1086 εκατομμύρια TΠΠ ή κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας μικρότερη από 1483 εκατ. TΠΠ . Αυτή είναι η βάση για την προώθηση της μείωσης των εκπομπών κατά τουλάχιστον 27 % έως το 2030, ποσοστό το οποίο θα επανεξεταστεί έως το 2020, έχοντας υπόψη την επίτευξη ποσοστού 30 %.

Το 2014, η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της για την ενεργειακή απόδοση (COM(2014) 520 τελικό) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ΕΕ θα επιτύχει εξοικονόμηση ενέργειας περίπου της τάξεως του 18-19 % το 2020. Έκτοτε, τα κράτη μέλη έχουν καταβάλει βελτιωμένες προσπάθειες για την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και έχουν θέσει πιο φιλόδοξους στόχους ενεργειακής απόδοσης (που τώρα ανέρχονται συνολικά έως και 17,6 % εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας το 2020, ενώ κατά το τελευταίο έτος το ποσοστό ανήλθε μόλις στο 16,4 %). Με βάση τα παραπάνω, η Επιτροπή εξακολουθεί να είναι αισιόδοξη ότι ο στόχος του 20 % θα επιτευχθεί υπό τον όρο ότι η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ εφαρμόζεται πλήρως, τα κράτη μέλη αυξάνουν το επίπεδο φιλοδοξίας τους και οι συνθήκες για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης συνεχίζουν να βελτιώνονται σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η παρούσα έκθεση παρέχει μια αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη του στόχου αυτού καθώς και σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση. Περιλαμβάνει ορισμένες συστάσεις προς τα κράτη μέλη² και βασίζεται στις ετήσιες εκθέσεις των κρατών μελών και στα εθνικά σχέδια δράσης για την ενεργειακή απόδοση. Η παρούσα έκθεση συνοδεύεται από ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής³ το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφή των χρησιμοποιούμενων δεικτών απόδοσης.

2. ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ 2020

Σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σχετικά με τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε επίπεδο ΕΕ. Συνολικά, η τελική κατανάλωση ενέργειας μειώθηκε κατά 7 % από το 2005 έως το 2013. Η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας μειώθηκε κατά 8 % την ίδια περίοδο και οι προκαταρκτικές εκτιμήσεις δείχνουν την συνέχεια αυτής της πτωτικής τάσης σε 1516 εκατ. TΠΠ το 2014⁴.

¹ COM(2015) 80 final.

² Όπως ορίζεται στο Άρθρο 24 παράγραφος 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ περί ενεργειακής απόδοσης .

³ SWD(2015) 245 final.

⁴ Βλέπε Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2015): Τάσεις και προβλέψεις στην Ευρώπη 2015 (<http://www.eea.europa.eu>).

Η **τελική κατανάλωση ενέργειας**⁵ στην ΕΕ των 28 μειώθηκε από 1186 εκατ. ΤΠΠ το 2005 σε 1102 εκατ. ΤΠΠ το 2012, αλλά αυξήθηκε σε 1105 εκατ. ΤΠΠ το 2013. Η αύξηση το 2013 οφειλόταν κυρίως σε αυξήσεις στο Βέλγιο, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, τη Γαλλία, την Ουγγαρία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, τη Σλοβακία και το Ηνωμένο Βασίλειο⁶.

- ✓ Η ενεργειακή κατανάλωση της **βιομηχανίας** μειώθηκε σε απόλυτους όρους από 327 εκατ. ΤΠΠ το 2005 σε 275 εκατ. ΤΠΠ το 2012 (16 %). Συνολικά, η οικονομική κρίση, οι επιπτώσεις της αναδιάρθρωσης των ευρωπαϊκών οικονομιών και τα μέτρα ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης συνέβαλαν σημαντικά στην παρούσα πτωχική τάση. Ωστόσο, η κατανάλωση ενέργειας της βιομηχανίας αυξήθηκε σε 277 εκατομμύρια ΤΠΠ το 2013. Αυτό οφειλόταν σε αύξηση σε αρκετούς επιμέρους βιομηχανικούς κλάδους, η μεγαλύτερη από τις οποίες ήταν η αύξηση κατά 6 % στον τομέα των ορυχείων και των μεταλλείων.
- ✓ Στον τομέα των **κατοικιών**, η τελική κατανάλωση ενέργειας μειώθηκε κατά 3 % το 2013 σε σύγκριση με το επίπεδο του 2005.
- ✓ Στον τομέα των **υπηρεσιών**, η τελική κατανάλωση ενέργειας αυξήθηκε κατά 6 % από το 2005 έως το 2013, αλλά η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται στον εν λόγω κλάδο αυξήθηκε κατά 11 % την ίδια περίοδο, γεγονός που οδήγησε σε βελτίωση της ενεργειακής έντασης.
- ✓ Η τελική κατανάλωση ενέργειας στις **μεταφορές** μειώθηκε κατά 6 % σε αυτήν την περίοδο. Το 2013, οι μεταφορές αντιπροσώπευαν το μεγαλύτερο μερίδιο της τελικής κατανάλωσης ενέργειας (32 %). Ακολουθούσε ο τομέας των κατοικιών με 27 %, η βιομηχανία με 25%, και ο τομέας των υπηρεσιών με 14%. Οι άλλοι κλάδοι κάλυπταν το υπόλοιπο 2 %.

Η **κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας**⁷ στην ΕΕ των 28 μειώθηκε από 1709 εκατ. ΤΠΠ το 2005 σε 1567 εκατ. ΤΠΠ το 2013. Οι αρχικές εκτιμήσεις δείχνουν ότι η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας συνεχίζει να μειώνεται το 2014 σε 1516 εκατομμύρια ΤΠΠ⁸. Ωστόσο, στο Βέλγιο, τη Δανία, την Γερμανία, την Εσθονία, τη Γαλλία, την Πολωνία, την Πορτογαλία και τη Σλοβακία σημειώθηκε αύξηση στην κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας το 2013 σε σύγκριση με το 2012.

- ✓ Συνολικά, η μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας στην ΕΕ των 28 από το 2005 έως το 2013 οφειλόταν κυρίως σε μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και επηρεάστηκε από τις διαρθρωτικές αλλαγές στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής λόγω της παραγωγής περισσότερης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η κατανάλωση ενέργειας του ενεργειακού τομέα μειώθηκε κατά 13 % και οι απώλειες διανομής μειώθηκαν κατά 8 % αυτήν την περίοδο.

---

⁵ Η τελική κατανάλωση ενέργειας είναι η ενέργεια που παρέχεται στη βιομηχανία, τις μεταφορές, τα νοικοκυριά, τις υπηρεσίες και τη γεωργία εκτός από τις παραδόσεις στον τομέα της μετατροπής ενέργειας και τις ίδιες τις ενεργειακές βιομηχανίες.

⁶ Τα κράτη μέλη υποχρεούνται από το παράρτημα XIV της Οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση (ΟΕΑ) να εξηγήσουν στις ετήσιες εκθέσεις τους, τους λόγους αύξησης της κατανάλωσης ενέργειας ανά τομέα, π.χ. οικονομική ανάπτυξη, καιρικές συνθήκες. Ωστόσο, δεν υπέβαλαν όλα τα κράτη μέλη πληροφορίες σχετικά με αυτό το θέμα.

⁷ Παράλληλα με την τελική κατανάλωση ενέργειας, η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας περιλαμβάνει επίσης τις απώλειες παραγωγής και μετατροπής, την κατανάλωση του τομέα της ενεργειακής μετατροπής και τις απώλειες δικτύου.

⁸ Βλέπε Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2015): Τάσεις και προβλέψεις στην Ευρώπη 2015 (<http://www.eea.europa.eu>).

- ✓ Η θερμότητα που παράγεται από τις μονάδες συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού στην ΕΕ των 28 μειώθηκε κατά 9 % από 46 εκατ. ΤΠΠ το 2005 σε 42 εκατ. ΤΠΠ το 2013.

3. ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το 2013, τα κράτη μέλη προσδιόρισαν τους εθνικούς ενδεικτικούς τους στόχους για την ενεργειακή απόδοση⁹. Έκτοτε, η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Ιταλία, η Σλοβακία και η Ισπανία έχουν θέσει πιο φιλόδοξους στόχους για την τελική κατανάλωση ενέργειας, στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων δράσης για την ενεργειακή απόδοση του 2014, με έμφαση σε μεγαλύτερη μείωση της ζήτησης στον τομέα των κατοικιών, των υπηρεσιών, της βιομηχανίας και στον τομέα των μεταφορών. Μόνο η Μάλτα και η Πολωνία έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή λιγότερο φιλόδοξους στόχους για την τελική κατανάλωση ενέργειας. Ο στόχος της ενεργειακής απόδοσης είναι να αποσυνδέσει την ενεργειακή κατανάλωση από την οικονομική μεγέθυνση που οφείλεται σε αύξηση της απόδοσης. Στο πλαίσιο αυτό, το επίπεδο των ενδεικτικών στόχων που καθορίστηκαν από την Κροατία, την Κύπρο, τη Φινλανδία, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία δεν είναι αρκετά φιλόδοξο καθώς η τελική κατανάλωση ενέργειας προβλέπεται να είναι υψηλότερη από την πρόβλεψη ανάπτυξης του ΑΕΠ από το 2014 έως το 2020¹⁰.

Όσον αφορά την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας, η Κύπρος, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Ιρλανδία, η Μάλτα, η Ισπανία και η Σουηδία έχουν θέσει πιο φιλόδοξους ενδεικτικούς στόχους στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων δράσης του 2014 για την ενεργειακή απόδοση σε σύγκριση με τους αρχικούς στόχους. Ιδίως η Αυστρία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν θέσει οι ίδιες φιλόδοξους στόχους με βάση την αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2014-2020. Η Βουλγαρία, η Κροατία και η Σλοβακία έχουν μειώσει το επίπεδο των φιλοδοξιών τους. Οι ενδεικτικοί στόχοι κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας για την Κροατία, την Φινλανδία, την Ελλάδα και τη Ρουμανία για το 2020, θα επέτρεπαν μια αύξηση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, με συντελεστή υψηλότερο από τον αναμενόμενο ρυθμό μέσης αύξησης του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2014-2020¹¹.

Συνολικά, τα κράτη μέλη έχουν αποτύχει να θέσουν αρκετά φιλόδοξους εθνικούς στόχους ενεργειακής απόδοσης ώστε να επιτευχθεί ο στόχος του 20 % σε επίπεδο ΕΕ. Το άθροισμα των εθνικών ενδεικτικών στόχων αντιστοιχεί σε εξοικονόμηση της τάξεως του 17,6 % της πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τις προβλέψεις για το 2020. Μολονότι αυτό αποτελεί ευπρόσδεκτη βελτίωση σε σύγκριση με την πρώτη δέσμη κοινοποιημένων στόχων, εξακολουθεί να υπολείπεται του στόχου της ΕΕ να εξοικονομήσει 20 % της πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τις προβλέψεις για το 2020. Ωστόσο, τα δεδομένα για την πρόσφατη πρόοδο δείχνουν ότι μπορεί να συναχθεί ένα πιο αισιόδοξο συμπέρασμα.

4. ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Για να αξιολογήσει την πρόοδο των κρατών μελών ως προς τους ενδεικτικούς στόχους της ενεργειακής απόδοσης, η Επιτροπή ανέλυσε τα εθνικά σχέδια δράσης τους για την ενεργειακή απόδοση (ΕΣΔΕΑ), τις ετήσιες εκθέσεις και το σύνολο των δεικτών που περιγράφονται με περισσότερες λεπτομέρειες στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των

⁹ Σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΟΕΑ).

¹⁰ Η λεπτομερής ανάλυση περιέχεται στο SWD (2015) xxx final.

¹¹ Η λεπτομερής ανάλυση περιέχεται στο SWD (2015) xxx final.

υπηρεσιών της Επιτροπής¹². Η ανάλυση δείχνει ότι τα περισσότερα κράτη μέλη μείωσαν την κατανάλωση πρωτογενούς και τελικής ενέργειας από το 2005 έως το 2013 με ρυθμό υψηλότερο από το ρυθμό μείωσης που απαιτείται για την περίοδο 2005 έως 2020 ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι πρωτογενούς και τελικής κατανάλωσης ενέργειας έως το 2020. Οι εξαιρέσεις είναι οι ακόλουθες: Το Βέλγιο, η Εσθονία, η Γαλλία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία και η Σουηδία (για την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας) και η Αυστρία, το Βέλγιο, η Εσθονία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Λιθουανία, η Μάλτα και η Σλοβακία (για την τελική κατανάλωση ενέργειας)¹³.

Η ένταση πρωτογενούς ενέργειας¹⁴ για το σύνολο της οικονομίας μειώθηκε σε όλα τα κράτη μέλη κατά μέσο όρο από το 2005 έως το 2013, με εξαίρεση την Εσθονία.

4.1. Βιομηχανία

Η τελική ενεργειακή κατανάλωση της βιομηχανίας μειώθηκε σε απόλυτους όρους από 327 εκατ. TΠΠ το 2005 σε 277 εκατ. TΠΠ το 2013 (-15 %). Η μείωση από το 2008 έως το 2012 μπορεί να εξηγηθεί από τη μείωση της βιομηχανικής δραστηριότητας και τις αλλαγές στη δομή του κλάδου. Ωστόσο, οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης συνέβαλαν περισσότερο στη θετική αυτή τάση με σχεδόν τρεις φορές μεγαλύτερο αντίκτυπο¹⁵.

Καθώς κατά τα επόμενα έτη, στα περισσότερα κράτη μέλη, αναμένεται οικονομική ανάπτυξη, θα χρειαστεί να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για να διασφαλιστεί η αποσύνδεση της ενεργειακής κατανάλωσης από την οικονομική μεγέθυνση. Επιπλέον, οι χαμηλότερες τιμές στο πετρέλαιο και το φυσικό αέριο θα μπορούσαν να μειώσουν το κίνητρο για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης στον τομέα αυτό, δεδομένου ότι η περίοδος αποπληρωμής παρατείνεται.

Υπάρχει μια σημαντική διαφορά μεταξύ της ενεργειακής έντασης της βιομηχανίας σε διάφορα κράτη μέλη, από την κατά εφτά φορές μεγαλύτερη σε μέγεθος ενεργειακή ένταση της Βουλγαρίας, και των λιγότερο ενεργοβόρων κρατών μελών: της Δανίας και της Ιρλανδίας. Τα περισσότερα κράτη μέλη μείωσαν την ενεργειακή ένταση στη βιομηχανία και

---

¹² SWD(2015) 245 final.

¹³ Δεδομένου ότι διατίθενται μόνο τα στοιχεία για το 2013, η σύγκριση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη την επίπτωση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης που εφαρμόστηκαν πρόσφατα για την εκπλήρωση των νέων υποχρεώσεων στο πλαίσιο της ΟΕΑ, ούτε την επίπτωση ορισμένων μέτρων που υιοθετήθηκαν πρόσφατα για τον οικολογικό σχεδιασμό, την ενεργειακή επισήμανση και την εφαρμογή της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (2010/31/ΕΕ). Επιπλέον, η σύγκριση αυτή δεν παρέχει τη δυνατότητα οριστικής αξιολόγησης του κατά πόσον τα κράτη μέλη βρίσκονται στον σωστό δρόμο για να επιτύχουν τους ενδεικτικούς στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2020. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν μπορούν να προβλεφθούν έως το 2020 οι μελλοντικές επιπτώσεις (θετικές ή αρνητικές) των αλλαγών στην οικονομία (π.χ. αύξηση/μείωση της οικονομικής δραστηριότητας ή στροφή από τις βιομηχανίες εντάσεως ενέργειας στον τομέα των υπηρεσιών), οι αλλαγές των τιμών της ενέργειας, η αλλαγή καυσίμου ή οι κλιματικές διακυμάνσεις. Βλέπε: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2014): Τάσεις και προβλέψεις στην Ευρώπη 2014 (<http://www.eea.europa.eu/publications/trends-and-projections-in-europe-2014>) και Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (2015) xxx final.

¹⁴ Η ενεργειακή ένταση ορίζεται ως η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας διαιρούμενη με το ΑΕΠ. Μια ανάλυση των παραγόντων βελτίωσης της ενεργειακής έντασης περιλαμβάνονται στη δημοσίευση «Member States' Energy Dependence: An Indicator-Based Assessment», ECFIN, Occasional Papers 196, Ιούνιος 2014.

¹⁵ PWC/Fraunhofer ISI/TU Βιέννη (2014): Μελέτη για την αξιολόγηση του σημερινού πλαισίου της πολιτικής για την ενεργειακή απόδοση στην ΕΕ και την παροχή καθοδήγησης σχετικά με τις επιλογές πολιτικής για την επίτευξη μιας αποδοτικής ως προς το κόστος ενεργειακής απόδοσης/δυνατότητα εξοικονόμησης μέχρι το 2020 και μετέπειτα, σχήμα 18 (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_report_2020-2030_eu_policy_framework.pdf).

στους τομείς των κατασκευών από το 2005 έως το 2013, με εξαίρεση την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιρλανδία και την Λετονία.

Το ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας εκπομπών αποτελεί σημαντικό παράγοντα προώθησης των επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης σε ενεργοβόρους κλάδους της βιομηχανίας. Επιπλέον, τα περισσότερα κράτη μέλη υποστηρίζουν την ενεργειακή απόδοση της βιομηχανίας μέσω οικονομικών κινήτρων και φορολογικών μέτρων. Οι εθελοντικές συμφωνίες αποτελούν ένα άλλο κοινό μέσο πολιτικής για τον τομέα της βιομηχανίας. Εννέα κράτη μέλη έχουν συνάψει τέτοιου είδους συμφωνίες με φορείς της βιομηχανίας: το Βέλγιο, η Δανία, η Φινλανδία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η εξοικονόμηση ενέργειας στον τομέα της βιομηχανίας επιτυγχάνεται επίσης με τη βοήθεια των μέσων που βασίζονται στην αγορά, π.χ. στην Ιταλία μέσω του μηχανισμού λευκών πιστοποιητικών, καθώς και στη Δανία μέσω του καθεστώτος υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας.

Η εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφος 4 της ΟΕΑ, η οποία υποχρεώνει τις μεγάλες εταιρείες να διενεργούν ενεργειακούς ελέγχους από το 2015 και μετά, μπορεί να βοηθήσει τον βιομηχανικό τομέα να εντοπίσει οικονομικά αποδοτικά μέτρα ως προς το κόστος ενεργειακής απόδοσης. Ωστόσο, περίπου τα μισά από τα κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει στην Επιτροπή την εθνική νομοθεσία που μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την παρούσα ΟΕΑ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή έχει κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει κατά των κρατών αυτών.

Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να αναθεωρήσουν τις πολιτικές τους προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις για να άρουν τους φραγμούς στην αγορά και να τους επιτρέψουν να εκμεταλλευθούν κάθε υπόλοιπο δυναμικού ενεργειακής απόδοσης.

4.2. Οικιακός τομέας

Η τελική κατανάλωση ενέργειας στον οικιακό τομέα μειώθηκε σε απόλυτους όρους από 306 εκατ. ΤΠΠ το 2005 σε 296 εκατ. ΤΠΠ το 2013 (- 3 %), παρά το γεγονός ότι αυξήθηκε ελαφρώς από το 2012 έως το 2013. Η συνολική μείωση οφειλόταν κυρίως σε μέτρα ενεργειακής απόδοσης, ιδιαίτερα σε σχέση με την κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση χώρων¹⁶.

Η κατανάλωση ενέργειας ανά τετραγωνικό μέτρο μειώθηκε σε όλα τα κράτη μέλη από το 2005 έως το 2013 εκτός από την Ιταλία, όπου αυξήθηκε κατά 10 %, και την Εσθονία, όπου παρέμεινε σταθερή¹⁷. Η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας ανά τετραγωνικό μέτρο θα μπορούσε να ερμηνευθεί από τις αυστηρότερες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων, συσκευών και τεχνολογιών θέρμανσης, εν μέρει λόγω της προοδευτικής εφαρμογής της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

Τα κράτη μέλη κατάρτισαν πρόσφατα μια πρώτη μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για το σύνολο του κτιριακού δυναμικού τους, όπως απαιτείται από το άρθρο 4 της ΟΕΑ¹⁸. Μολονότι από κάποιες στρατηγικές έλειπαν ορισμένες πληροφορίες, για παράδειγμα σχετικά με τα μη οικιστικά κτίρια, το επενδυτικό κόστος και τις πηγές χρηματοδότησης, η ποιότητα

¹⁶ Βλ. Odyssee-Mure <http://www.odyssee-mure.eu/publications/efficiency-by-sector/household/household-eu.pdf>.

¹⁷ Βλ. βάση δεδομένων Odyssee-Mure <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/online-indicators.html>. Η αύξηση στην Ιταλία οφείλεται σε αναθεώρηση της κατανάλωσης βιομάζας κατά τα τελευταία χρόνια σύμφωνα με την δημοσίευση Odyssee-Mure (2015): Τάσεις και πολιτικές ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια.

¹⁸ Οι μακροπρόθεσμες στρατηγικές ανακαίνισης των κρατών μελών δημοσιεύονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency-directive/buildings-under-eed>.

των μακροπρόθεσμων στρατηγικών ανακαίνισης αναμένεται να βελτιωθεί κατά την επόμενη επικαιροποίηση που έχει προγραμματιστεί για το 2017.

Για να βελτιωθεί η ποιότητα της ανακαίνισης, οι εγκαταστάτες και οι τεχνίτες πρέπει να εκπαιδευτούν, και θα πρέπει να αυξηθούν οι δεξιότητές τους σε νέες και αποδοτικότερες τεχνολογίες που θα μπορούσαν να αντικαταστήσουν τον υπάρχοντα εξοπλισμό και τις διαδικασίες στους τομείς των κατασκευών και της ανακαίνισης. Η εφαρμογή των εθνικών χαρτών πορείας για τα επαγγελματικά προσόντα και την κατάρτιση που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο του έργου «Build Up Skills» της ΕΕ έχει ήδη ξεκινήσει σε το 2013 και το 2014 21 κράτη μέλη¹⁹. Επιπλέον, άλλα εθνικά μέτρα κατάρτισης έχουν περιγραφεί στα Εθνικά Σχέδια Ενεργειακής Απόδοσης (ΕΣΔΕΑ), αλλά στον τομέα αυτόν απαιτούνται περαιτέρω, στοχευμένες προσπάθειες.

Η ενεργειακή απόδοση στον οικιστικό τομέα επωφελείται από ένα ευρύ φάσμα μέτρων πολιτικής, όπως τα κανονιστικά και τα δημοσιονομικά/φορολογικά μέτρα, καθώς και από μέτρα ανταλλαγής πληροφοριών και ευαισθητοποίησης, από τις εθελοντικές συμφωνίες, τις επενδύσεις σε υποδομές (εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης), από αγοραστρεφή μέσα και άλλα. Τα κανονιστικά μέτρα αφορούν ως επί το πλείστον την εφαρμογή της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης και των πιστοποιητικών για τα νέα και υφιστάμενα κτίρια. Σχετίζονται επίσης με τις επιθεωρήσεις των λεβήτων και των συστημάτων κλιματισμού, και με την οδηγία οικολογικού σχεδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων ενεργειακής απόδοσης για τις συσκευές και τον εξοπλισμό.

Τα οικονομικά και φορολογικά μέτρα που υποστηρίζουν τις βελτιώσεις ενεργειακής απόδοσης περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις. Ορισμένα κράτη μέλη (Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Κάτω Χώρες και Πορτογαλία) προσφέρουν προγράμματα δανειοδότησης. Φορολογικές ελαφρύνσεις στις αναβαθμίσεις της ενεργειακής απόδοσης για τα νοικοκυριά αναφέρθηκαν για τη Δανία, τη Φινλανδία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες και την Πορτογαλία. Έξι κράτη μέλη (Αυστρία, Δανία, Εσθονία, Γερμανία, Κάτω Χώρες και Σουηδία) έχουν θεσπίσει ενεργειακούς φόρους που αποσκοπούν στην αλλαγή της συμπεριφοράς και των επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Οι ευφυείς μετρητές εγκαθίστανται σε οικιακούς πελάτες στην Αυστρία, την Κύπρο, τη Δανία, τη Φινλανδία, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, τη Λετονία, τη Μάλτα και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα καθεστώτα επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης επικεντρώνονται κυρίως στον οικιακό τομέα για την επίτευξη του 1,5 % της ετήσιας εξοικονόμησης ενέργειας κατά την τελική χρήση που απαιτείται από το άρθρο 7 της ΟΕΑ. Συνολικά, 16 χώρες έχουν θεσπίσει ή σχεδιάζουν να θεσπίσουν ένα καθεστώς επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν επιλέξει να εφαρμόσουν τις επιτρεπόμενες εξαιρέσεις προκειμένου να επιτύχουν τη μέγιστη επιτρεπόμενη μείωση της τάξεως του 25 % (εκτός από τη Δανία, την Πορτογαλία και τη Σουηδία)²⁰. Το γεγονός αυτό μειώνει την εξοικονόμηση ενέργειας που θα πρέπει να επιτευχθεί μέχρι το 2020. Η Επιτροπή αναγνωρίζει επίσης την ελλιπή εφαρμογή του παρόντος άρθρου σε ορισμένες χώρες καθώς πολλά κράτη μέλη βασίζονται σε παλιά μέτρα, η εφαρμογή των κοινοποιηθέντων μέτρων έχει

¹⁹ Βλ. www.buildupskills.eu.

²⁰ Η ΟΕΑ σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφο 2 προβλέπει για ορισμένες εξαιρέσεις όπως τη μείωση του απαιτούμενου ποσοστού 1,5 % της ετήσιας εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση, την εξαίρεση της ενέργειας που χρησιμοποιείται στις βιομηχανικές δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87/ΕΚ από τον υπολογισμό της τιμής αναφοράς, την προσμέτρηση της εξοικονόμησης από αρχικές δράσεις ή εξοικονόμηση στον ενεργειακό τομέα μετατροπής, μεταφοράς και διανομής της οδηγίας.

καθυστερήσει, η αναμενόμενη εξοικονόμηση έχει υπερεκτιμηθεί ή οι επικαλύψεις των επιπτώσεων των διαφόρων πολιτικών δεν λαμβάνονται υπόψη με σωστό τρόπο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί από κοντά την περαιτέρω εφαρμογή του εν λόγω άρθρου.

Τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνουν καλύτερα τους καταναλωτές σχετικά με τις επιλογές ενεργειακής απόδοσης και να βελτιώνουν περαιτέρω τις επενδυτικές συνθήκες ώστε οι ιδιώτες καταναλωτές να επιταχύνουν την αύξηση των επί του παρόντος πολύ μικρών ποσοστών ανακαινίσεων του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος στην Ευρώπη. Χρειάζονται στοχευμένα μέτρα σε αυτόν τον τομέα, καθώς τα νοικοκυριά μπορούν να ανταποκριθούν λιγότερο στις αυξανόμενες τιμές ενέργειας συγκριτικά π.χ. με την ενεργοβόρα βιομηχανία. Επιπλέον, χρειάζονται πιο εστιασμένα μέτρα για να αντιμετωπίσουν την ενεργειακή φτώχεια οι ευάλωτοι καταναλωτές και να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο, για παράδειγμα, επωφελή θα ήταν μέτρα όπως τα άτοκα δάνεια και η αντιμετώπιση του διλήμματος μισθωτών- ιδιοκτητών.

4.3. Τομέας παροχής υπηρεσιών

Η τελική κατανάλωση ενέργειας του τομέα των υπηρεσιών αυξήθηκε σε απόλυτους όρους από 144 εκατ. TΠΠ το 2005 σε 153 εκατ. TΠΠ το 2013 (6 %). Ωστόσο, η κατανάλωση ενέργειας αυξήθηκε με βραδύτερους ρυθμούς από ό, τι η προστιθέμενη αξία κατά την ίδια περίοδο (11 %). Συνολικά, η ενεργειακή ένταση του τομέα των υπηρεσιών στην ΕΕ (κανονικοποιημένη σύμφωνα με τις βαθμομηέρες θέρμανσης) μειώθηκε κατά 4 % μεταξύ 2005 και 2013, κυρίως στην Αυστρία (20 %), την Ουγγαρία (26 %), την Ιρλανδία (37 %) και την Πορτογαλία (21 %), γεγονός που αποτελεί πολύ θετική εξέλιξη. Ωστόσο, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Φινλανδία, η Ελλάδα, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και η Ισπανία αύξησαν την ενεργειακή τους ένταση σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005.

Τα περισσότερα από τα κανονιστικά μέτρα που εφαρμόζονται στον τομέα της κατοικίας ισχύουν και στον τομέα των υπηρεσιών.

Δεδομένου ότι ο τομέας των υπηρεσιών αναμένεται να μεγαλώσει, τα κράτη μέλη θα χρειαστεί να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις με περαιτέρω κατάλληλα μέτρα για να συνεχιστεί η θετική τάση της φθίνουσας ενεργειακής έντασης σε ολόκληρη την ΕΕ.

4.4. Δημόσιος τομέας

Το άρθρο 5, παράγραφος 1 της ΟΕΑ απαιτεί από τα κράτη μέλη να ανακαινίσουν το 3% του συνολικού εμβαδού του δαπέδου των θερμαινόμενων και ψυχομένων κτιρίων που είναι ιδιόκτητα και χρησιμοποιούνται από την κεντρική δημόσια διοίκηση, ή για την επίτευξη ισοδύναμης εξοικονόμησης ανά έτος. 18 κράτη μέλη θα εφαρμόσουν τις απαιτήσεις του άρθρου 5 με εναλλακτικά μέτρα (όπως για παράδειγμα μέτρα που παρέχουν κίνητρα στους ένοικους ώστε να αλλάξουν τη συμπεριφορά τους). Τα υπόλοιπα κράτη μέλη έχουν επιλέξει την προκαθορισμένη προσέγγιση για την ανακαίνιση του 3 % της συνολικής επιφάνειας δαπέδου. Τα κράτη μέλη οφείλουν να αναφέρουν στις ετήσιες εκθέσεις τους τη συνολική επιφάνεια δαπέδου των κτιρίων που δεν ικανοποίησαν τις απαιτήσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1 της ΟΕΑ και την ανακαινισμένη επιφάνεια δαπέδου ή το ποσό της εξοικονόμησης ενέργειας που επιτεύχθηκε βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1 και του άρθρου 5 παράγραφος 6 της ΟΕΑ κατά το προηγούμενο έτος. Τα περισσότερα κράτη μέλη διαβίβασαν κάποιες σχετικές πληροφορίες στις ετήσιες εκθέσεις τους για το 2015. Η Ελλάδα, η Γαλλία, η Ουγγαρία, οι Κάτω Χώρες και η Σλοβενία δεν διαβίβασαν καμία σχετική πληροφορία²¹.

²¹ Βλ. <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-directive/national-energy-efficiency-action-plans>.

Παρέχοντας τις περισσότερες φορές τα στοιχεία σχετικά με το συνολικό εμβαδόν δαπέδου των κτιρίων που δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης βάσει του άρθρου 5, αλλά τα δεδομένα σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας μέσω των ανακαινίσεων (ή εναλλακτικών μέτρων) των κτιρίων που ανήκουν στην κεντρική κυβέρνηση, τα οποία είναι υποχρεωτικά από την 1η Ιανουαρίου 2014 έλειπαν ή ήταν ασαφή στις περισσότερες από τις ετήσιες εκθέσεις. Ως εκ τούτου, δεν είναι ακόμη δυνατόν να αξιολογηθεί εάν τα κράτη μέλη εκπλήρωσαν τις υποχρεώσεις τους για το 2014 σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας για την ΟΕΑ, αλλά η Επιτροπή θα παρακολουθεί από κοντά την ορθή εφαρμογή.

Βάσει του άρθρου 6 της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι κεντρικές δημόσιες διοικήσεις αγοράζουν μόνο προϊόντα, υπηρεσίες και κτίρια με υψηλή ενεργειακή απόδοση. Όλα τα κράτη μέλη παρουσίασαν τα μέτρα που χρειάζονται προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αυτό συμβαίνει, αλλά τα εθνικά σχέδια του Βελγίου, της Ιταλίας και της Ισπανίας για την ενεργειακή απόδοση δεν περιλάμβαναν μέτρα για την προτροπή άλλων δημόσιων φορέων να πράξουν το ίδιο. Η Επιτροπή έχει ξεκινήσει μια μελέτη για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της διάταξης αυτής. Ενδιάμεσα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης στις δημόσιες συμβάσεις δεν είναι πλήρως κατανοητές από όλους τους υπεύθυνους προμηθειών και ότι σε ορισμένες χώρες δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η μεταφορά των απαιτήσεων του άρθρου 6 της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση στο εθνικό δίκαιο. Σύμφωνα με τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων φραγμών συγκαταλέγονται: η έλλειψη δεξιοτήτων και πρακτικής τεχνογνωσίας των αρχών σχετικά με τις ενεργειακά αποδοτικές δημόσιες προμήθειες, η έλλειψη σαφούς καθοδήγησης και πρακτικών εργαλείων και τα ασαφή κριτήρια αξιολόγησης των δημόσιων συμβάσεων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους για την καλύτερη στήριξη των κρατών μελών κατά την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

4.5. Τομέας μεταφορών

Η τελική ενεργειακή κατανάλωση στις μεταφορές²² στην Ευρώπη των 28 μειώθηκε από 370 εκατ. ΤΠΠ το 2005 σε 349 εκατ. ΤΠΠ το 2013 (-6 %). Αυτό αντικατοπτρίζει μια αύξηση 4 % κατά το διάστημα 2005-2007, αλλά και μια γρήγορη μείωση στη συνέχεια (-9 % για το 2007-2013).

Το 40% περίπου της μείωσης από το 2007 έως το 2013 εκτιμάται ότι οφείλεται στην οικονομική κρίση, με σταθεροποίηση της κίνησης επιβατών και μείωση της μεταφοράς εμπορευμάτων. Το υπόλοιπο 60 % προέρχεται ως επί το πλείστον από βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης των επιβατικών αυτοκινήτων, με γνώμονα τα αυστηρότερα πρότυπα CO₂ και στοχευμένες πολιτικές μεταφορών στα κράτη μέλη (που σε ορισμένες περιπτώσεις, κοινοποιήθηκαν επίσης και ως μέτρα στον τομέα των μεταφορών βάσει του άρθρου 7 της ΟΕΑ για τη μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας)²³.

Οι μεγαλύτερες μειώσεις στην τελική κατανάλωση ενέργειας στον τομέα των μεταφορών σημειώθηκαν στην Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Ισπανία κατά την περίοδο 2005-2013. Η κατανάλωση αυξήθηκε ελαφρά στην Κροατία, τη Φινλανδία και τη Γερμανία, ενώ σημαντική αύξηση σημειώθηκε στη Λιθουανία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία²⁴.

²² Εξαιρείται η μεταφορά μέσω σωληναγωγών.

²³ Odyssee-Mure (2015): Τάσεις και πολιτικές για την εξοικονόμηση ενέργειας και τις εκπομπές στον τομέα των μεταφορών (διατίθεται στη διεύθυνση): <http://www.odyssee-mure.eu/publications/br/energy-efficiency-in-transport.html>.

²⁴ Το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης προέρχεται από τις οδικές μεταφορές. Η σύγκριση μεταξύ των κρατών μελών πρέπει να γίνεται με προσοχή, διότι η τελική κατανάλωση ενέργειας βασίζεται περισσότερο στις

Το 2013, το ποσοστό των μαζικών μέσων μεταφοράς αυξήθηκε στα μισά κράτη μέλη δηλ. σε: Αυστρία, Βέλγιο, Κροατία, Τσεχική Δημοκρατία, Φινλανδία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία, Σλοβενία, Ισπανία και Σουηδία. Στα υπόλοιπα κράτη μέλη αυξήθηκε το ποσοστό των επιβατικών αυτοκινήτων²⁵. Όσον αφορά τις εμπορευματικές μεταφορές, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Δανία, η Φινλανδία, η Γερμανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο αύξησαν το μερίδιο των σιδηροδρομικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών εμπορευμάτων το 2013 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005.

Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν την απόδοση τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα μεταφορών μέσω της βελτίωσης της απόδοσης των οχημάτων και των μειωμένων εκπομπών CO₂ σύμφωνα με τα όρια CO₂ της ΕΕ, τη στροφή προς μέσα μεταφοράς πιο φιλικά στο περιβάλλον (π.χ. σιδηροδρομικά ή άλλα δημόσια μέσα μεταφοράς), την πληροφόρηση των καταναλωτών και τη συμπεριφορά.

Για τις δημόσιες μεταφορές, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Δανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Λετονία, η Πορτογαλία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο ανέφεραν στα εθνικά σχέδια ενεργειακής απόδοσής τους (ΕΣΔΕΑ) μέτρα που έχουν στόχο τις σιδηροδρομικές μεταφορές. Στη Δανία έχουν θεσπιστεί απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης για τα ταξί. Η επέκταση του μετρώ έχει αναφερθεί από τη Βουλγαρία, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Δανία, την Ελλάδα και την Ιταλία. Η προώθηση της αλλαγής στους τρόπους μεταφοράς και η ενθάρρυνση της χρήσης των δημόσιων συγκοινωνιών ή η ποδηλασία και η πεζοπορία έχουν αναφερθεί από το Βέλγιο, την Ιρλανδία και την Πορτογαλία. Τα μέτρα στις ιδιωτικές μεταφορές περιλαμβάνουν βελτιώσεις στην απόδοση του στόλου αυτοκινήτων, μέτρα για τη στήριξη της χρήσης ηλεκτρισμού, υδρογόνου ή την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων από άποψης κατανάλωσης καυσίμων, αυτοκινήτων, λωρίδων ποδηλάτων κλπ. Οικονομικά κίνητρα για την αγορά ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων παρέχονται από την Κροατία, το Λουξεμβούργο και την Ισπανία (για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα) και από τις Κάτω Χώρες, ενώ η Δανία προσφέρει φορολογικά κίνητρα για τους ιδιοκτήτες ηλεκτροκίνητων και υδρογονοκίνητων αυτοκινήτων και τους ιδιοκτήτες που αγοράζουν οχήματα μικρότερης κατανάλωσης καυσίμου. Μέτρα συμπεριφοράς αναφέρονται επίσης για την Φινλανδία, τις Κάτω Χώρες (εκπαίδευση οδηγών) και το Ηνωμένο Βασίλειο. Στροφή των εμπορευματικών μεταφορών προς φιλικότερους προς το περιβάλλον τρόπους μεταφοράς, όπως οι σιδηροδρομικές, οι θαλάσσιες και οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές σχεδιάζεται επίσης στη Γαλλία.

4.6. Τομέας παραγωγής

Η μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά τα προηγούμενα έτη οφειλόταν στη μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών και στις διαρθρωτικές αλλαγές στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής. Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκαν κατά τα τελευταία έτη διαρθρωτικές αλλαγές από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής προς μεγαλύτερη παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

πωλήσεις καυσίμων παρά στο καύσιμο που χρησιμοποιείται στην επικράτεια μιας χώρας. Ως εκ τούτου, αξιοποιούνται άλλοι παράγοντες πλην της ενεργειακής απόδοσης, π.χ. ο βαθμός στον οποίο ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος είναι «χώρα διαμετακόμισης» για τις οδικές μεταφορές ή κομβικό σημείο για τις αερομεταφορές. Στο στάδιο αυτό δεν διατίθενται επίσημες στατιστικές (π.χ. για τον διαχωρισμό της τελικής ενέργειας των επιβατικών και των εμπορευματικών μεταφορών) για την παροχή σημαντικών δεικτών ενεργειακής έντασης, αλλά η διαθεσιμότητα των δεδομένων θα εξεταστεί περαιτέρω στο μέλλον.

²⁵ Δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για την Κύπρο και τη Μάλτα.

Η απόδοση στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής αποτελεί βασικό στοιχείο για την επίτευξη των στόχων ενεργειακής απόδοσης μέχρι το 2020. Η ενεργειακή απόδοση στον τομέα ηλεκτροπαραγωγής συμβάλλει σημαντικά στην ασφάλεια του εφοδιασμού και στον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Εκτός από το ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής, οι στοχευμένες πολιτικές για την ενεργειακή απόδοση μπορούν να αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση στον τομέα αυτό π.χ. μέσω της αύξησης του μεριδίου της θερμικής και την ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από υψηλής απόδοσης μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (CHP), τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, καθώς και από ανανεώσιμες μορφές ενέργειας.

Κατά τα τελευταία έτη τα κράτη μέλη έχουν εντείνει τις προσπάθειές τους όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το 2013, το συνδυασμένο μερίδιο ανανεώσιμων πηγών της ΕΕ έφτασε το 15 % και από τις εκτιμήσεις για το 2014 προέκυψε ποσοστό 15,3 % το οποίο συνείσφερε στην μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας καθώς οι περισσότερες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έχουν απόδοση μετατροπής 100 %²⁶.

Το άρθρο 24, παράγραφος 6 της ΟΕΑ απαιτεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη θερμική και ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς και, ιδίως, από μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας. Για την ΕΕ των 28, η θερμότητα που παράγεται από τους σταθμούς μονάδων συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (CHP) μειώθηκε από 46 εκατ. ΤΠΠ το 2005 κατά 9 %, σε 42 εκατ. ΤΠΠ το 2013. Δεδομένης της βελτίωσης της απόδοσης και της συμβολής της βιομηχανικής παραγωγικότητας, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες από τα κράτη μέλη προκειμένου να αυξηθεί το μερίδιο, ιδίως, της συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης.

Το άρθρο 14 της ΟΕΑ ορίζει ένα πλαίσιο για την ενεργοποίηση των επενδύσεων στην αποδοτική τηλεθέρμανση και τηλεψύξη. Μια θετική τάση μπορεί να παρατηρηθεί σε εννέα κράτη μέλη, όπου η παραγωγή ενέργειας από μετατροπή από εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης αυξήθηκε κατά μέσο όρο από το 2005 έως το 2013. Ωστόσο, στα υπόλοιπα 12 κράτη μέλη με τηλεθέρμανση, παρατηρείται πτωτική τάση²⁷. Συνεπώς, για να αξιοποιηθεί πλήρως η δυνατότητα ενεργειακής απόδοσης στον τομέα της παραγωγής, είναι ιδιαίτερα σημαντική η πλήρης εφαρμογή του άρθρου 14 και οι ενδεδειγμένες αξιολογήσεις που είναι υποχρεωμένα να διεξάγουν τα κράτη μέλη μέχρι το τέλος του 2015 (ανάλυση των δυνατοτήτων για την εφαρμογή συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης και αποτελεσματικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης).

---

²⁶ Βλ. Έκθεση προόδου στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, COM(2015) 293 final.

²⁷ Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ιταλία, τη Μάλτα, την Πορτογαλία και την Ισπανία.

- Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ενσωματώσει τους φιλόδοξους εθνικούς τους στόχους για την ενεργειακή απόδοση με λεπτομερείς μακροπρόθεσμες στρατηγικές όπως το γερμανικό εθνικό σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση (NAPE) ή το προσφάτως εγκριθέν νομοσχέδιο σχετικά με τη ενεργειακή μετάβαση στη Γαλλία.
- Το Εθνικό Ταμείο για την Προστασία του Περιβάλλοντος που δημιουργήθηκε στην Πολωνία υποστηρίζει επιτυχώς πολλά έργα ενεργειακής απόδοσης σε διάφορους τομείς και περιλαμβάνει τις πτυχές της εκπαίδευσης και τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες συμβάλλουν στη εξασφάλιση ευρείας στήριξης για την ενεργειακή απόδοση σε όλα τα επίπεδα.
- Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, η Ρουμανία έχει εφαρμόσει τα τελευταία χρόνια ένα πρόγραμμα για τη «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε νοικοκυριά και κοινότητες με χαμηλό εισόδημα». Αυτό στη Ρουμανία έχει βοηθήσει περίπου 160.000 άτομα να ζήσουν σε πολυκατοικίες με μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση, με χαμηλότερους λογαριασμούς θέρμανσης. Ένα παρόμοιο πρόγραμμα «Καλύτερη ενέργεια, θερμότερα σπίτια» υλοποιείται στην Ιρλανδία.
- Πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει επιτυχημένες στρατηγικές για τη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας. Η Μάλτα βελτιώνει τις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής της και επενδύει σε νέες αποτελεσματικές δυνατότητες παραγωγής ενέργειας. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει, μέσω της στρατηγικής της για την θέρμανση, την εγκατάσταση νέων συστημάτων θέρμανσης σε πόλεις που δεν διαθέτουν επί του παρόντος και η Ιταλία, το Βέλγιο και η Γερμανία έχουν αναπτύξει ευρεία καθεστώτα στήριξης για μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης.
- Το Βέλγιο, η Δανία, η Φινλανδία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ήδη θεσπίσει εθελοντικές συμφωνίες ενεργειακής απόδοσης για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου της βιομηχανίας. Η Αυστρία έχει αναπτύξει ένα επιτυχημένο πρόγραμμα «Συνεργασίας για τα πράσινα οικοδομήματα» με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της

4.7. Κατάσταση της μεταφοράς της ΟΕΑ στο εθνικό δίκαιο

Η μεταφορά της ΟΕΑ στο εσωτερικό δίκαιο δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί σε πολλά κράτη μέλη, γεγονός που δεν τους επιτρέπει την επίτευξη ορισμένων από τους ενδεικτικούς εθνικούς στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2020, εμποδίζει την σωστή ανάπτυξη αγορών ενεργειακής απόδοσης και αποτρέπει τους καταναλωτές και τους παράγοντες της αγοράς να εκμεταλλεύονται πλήρως τα οφέλη της ενεργειακής απόδοσης. Η πλήρης και ορθή εφαρμογή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου για την ενεργειακή απόδοση είναι το κλειδί για την επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 για το 2020. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή έχει κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει ώστε να εξασφαλίσει την πλήρη και ορθή μεταφορά. Στον τομέα αυτό απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες.

Μέχρι στιγμής η Επιτροπή έχει στείλει 27 προειδοποιητικές επιστολές και 20 αιτιολογημένες γνώμες στα κράτη μέλη για τη μη κοινοποίηση στην Επιτροπή όλων των αναγκαίων εθνικών νομοθετικών μέτρων για τη μεταφορά κάθε απαίτησης της ΟΕΑ στο εθνικό δίκαιο. Επιπλέον, η Επιτροπή ξεκίνησε διμερείς επαφές με τα 28 κράτη μέλη ζητώντας σημαντικό επίπεδο πληροφόρησης σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 7 της ΟΕΑ.

4.8. Χρηματοδότηση

Η αγορά ενεργειακής απόδοσης έχει σημαντικό επενδυτικό δυναμικό, αλλά εξακολουθεί να είναι μικρή, κατακερματισμένη, (θεωρούμενη) επικίνδυνη, και βασίζεται κυρίως στις άμεσες ή έμμεσες επιδοτήσεις (ιδίως όσον αφορά τις εκτεταμένες ανακαινίσεις κτιρίων ή τις επενδύσεις στον τομέα της απόδοσης για τις οποίες η περίοδος αποπληρωμής υπερβαίνει την τριετία).

Τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης της ΕΕ στον τομέα αυτό. Στο τελευταίο πολυετές χρηματοδοτικό πλαίσιο (2007-2013), η ΕΕ διέθεσε περίπου 6,1 δισ. ευρώ (2 % της συνολικής χρηματοδότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)/Ταμείου Συνοχής) για το θέμα προτεραιότητας «Ενεργειακή απόδοση, συμπαραγωγή, διαχείριση ενέργεια». Περισσότερο από το ήμισυ της χρηματοδότησης της ΕΕ (3,4 δισ. ευρώ) προορίζεται για την ενεργειακή απόδοση σε δημόσια κτίρια και πολυκατοικίες. Κατά την περίοδο 2007-2013, το 90 % της στήριξης του ΕΔΕΤ για την ενεργειακή απόδοση παρέχονταν μέσω επιχορηγήσεων ενώ τα δάνεια αντιπροσώπευαν μόνο το 8 % της στήριξης από την ΕΕ.

Σημαντικό μερίδιο της διαθέσιμης χρηματοδότησης για τη δημοσιονομική περίοδο 2014-2020 προορίζεται επίσης για την ενεργειακή απόδοση. Από τα 45 δισ. ευρώ, υπολογίζεται ότι 13,3 δισ. ευρώ θα χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια και πολυκατοικίες, βοηθώντας σχεδόν 1 εκατομμύριο νοικοκυριά. Επιπλέον, θα διατεθούν 3,4 δισ. ευρώ για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης στις επιχειρήσεις, με έμφαση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα περισσότερες από 50.000 εταιρείες με καλύτερη ενεργειακή απόδοση. Ωστόσο, η εκτέλεση αυτών των χρηματοδοτήσεων θα απαιτήσει την εφαρμογή προγραμμάτων υψηλής ποιότητας και την κινητοποίηση ιδιωτικής χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των επενδυτικών αναγκών για την ενεργειακή απόδοση (πάνω από 100 δισ. ευρώ ετησίως)²⁸. Ως εκ τούτου, το ΕΔΕΤ εισάγει μια νέα πρόταση: οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για τη χρηματοδότηση του χρηματοδοτικού κενού, δηλαδή για δαπάνες σε επενδυτικά σχέδια, που δεν καλύπτονται από την αναμενόμενη εξοικονόμηση ενέργειας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ή για την αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων, π.χ. της ενεργειακής φτώχειας. Αντί για επιχορηγήσεις, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται χρηματοδοτικά μέσα για τη μείωση των δαπανών χρηματοδότησης για σχέδια που είναι πολύ πιθανόν να λάβουν τραπεζική χρηματοδότηση. Οι δημόσιοι και ιδιωτικοί πόροι πρέπει να συμβάλλουν από κοινού στην προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την εξασφάλιση περισσότερων και μεγαλύτερων επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης²⁹. Κατά την περίοδο 2014-2020, η ΕΕ στοχεύει να διπλασιάσει τη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων με τη μορφή δανείων, εγγυήσεων ή ιδίων κεφαλαίων. Η αλλαγή αυτή αναμένεται να ενθαρρύνει την ιδιωτική χρηματοδότηση και να στηρίξει σχέδια μικρής κλίμακας που κυριαρχούν στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.

Επιπλέον, η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) το 2015 παρέχει πρόσθετη χρηματοδότηση για τα κράτη μέλη και τους φορείς υλοποίησης των σχεδίων για την αναβάθμιση και ρύθμιση συστημάτων ενεργειακής απόδοσης (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ) — ιδίως με την ομαδοποίηση σχεδίων στο πλαίσιο ευρύτερων επενδυτικών δραστηριοτήτων.

²⁸ Βλ. www.eefig.eu.

²⁹ Οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο όταν η εμπορική χρηματοδότηση δεν λειτουργεί (ομάδες χαμηλού εισοδήματος, κοινωνική στέγαση, ενεργειακή φτώχεια). Οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να συνδυάζονται με εμπορική χρηματοδότηση, έτσι ώστε τα τελικά χρηματοδοτικά προϊόντα να είναι ελκυστικά για την αγορά.

Το συνολικό πλαίσιο της αγοράς έχει βελτιωθεί για τα καταναλωτικά δάνεια και τις υποθήκες, αλλά βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης παραμένουν ακόμη σε εκκρεμότητα. Στην ΕΕ οι επενδύσεις επηρεάζονται από τις μακροοικονομικές συνθήκες και την πολιτική χαμηλών επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Δεδομένου ότι οι περισσότερες ευρωπαϊκές τράπεζες δεν προσφέρουν ειδικά προϊόντα για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, μπορεί να θεωρηθεί ότι τα επιτόκια που εφαρμόζονται στα δάνεια τα οποία χρηματοδοτούν επίσης μέτρα για την ενεργειακή απόδοση ακολουθούν την πτωτική τάση των τραπεζικών επιτοκίων, όπως αυτή εφαρμόζεται από την ΕΚΤ. Για παράδειγμα, τα τελευταία στατιστικά στοιχεία της ΕΚΤ δείχνουν ότι τα καταναλωτικά δάνεια προς νοικοκυριά (με υποθήκες και/ή εγγυήσεις) τον Αύγουστο του 2015 κυμάνθηκαν από 3,30 % έως 4,53 % (ανάλογα με το εάν το επιτόκιο ήταν κυμαινόμενο ή σταθερό). Τα ποσοστά αυτά μειώθηκαν κατά περίπου 22 % κατά το τελευταίο έτος. Υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης των αγορών σε εκτεταμένες επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση, ως ειδική κατηγορία «περιουσιακού στοιχείου». Οι εν λόγω επενδύσεις και η χρηματοδότησή τους χρειάζεται να βασιστεί σε ευρύτερα οικονομικά μεγέθη, συμπεριλαμβανομένων των «αποδεσμευμένων» ταμειακών ροών των φορέων εκμετάλλευσης (λόγω των χαμηλότερων ενεργειακών δαπανών) και της αύξηση των στοιχείων ενεργητικού (λόγω της υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης), και να συνοδευτεί από ένα προβλέψιμο μακροπρόθεσμο επενδυτικό πλαίσιο.

4.9. Τελική εξοικονόμηση ενέργειας το 2016 που απαιτείται από την οδηγία για τις ενεργειακές υπηρεσίες 2006/32/ΕΚ

Η οδηγία 2006/32/ΕΚ απαιτούσε από τα κράτη μέλη να θέτουν και να αποσκοπούν στην επίτευξη εθνικού ενδεικτικού στόχου εξοικονόμησης ενέργειας τουλάχιστον της τάξεως του 9 % της τελικής εξοικονόμησης ενέργειας το 2016. Οι περισσότερες από τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας έχουν αντικατασταθεί με επακριβέστερες διατάξεις της ΟΕΑ. Ωστόσο, οι απαιτήσεις που συνδέονται με τον στόχο του 9 % δεν θα καταργηθούν έως το 2017. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη όφειλαν στα ΕΣΔΕΑ του 2014 να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους στόχους εξοικονόμησης του 2016: 19 κράτη μέλη αναφέρουν ότι η απαιτούμενη εξοικονόμηση θα επιτευχθεί έως το 2016, ενώ για 7 κράτη μέλη, δεν προκύπτει σαφώς από το ΕΣΔΕΑ αν θα επιτευχθεί ο στόχος εξοικονόμησης³⁰.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την έκθεση προκύπτει ότι τα κράτη μέλη, σε συνδυασμό με μια σειρά από μέτρα πολιτικής της ΕΕ (π.χ. οικολογικός σχεδιασμός, επισήμανση, σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, πρότυπα αυτοκινήτων), έχουν θεσπίσει μέτρα ενεργειακής απόδοσης στους τομείς της βιομηχανίας, των κατοικιών, των υπηρεσιών, των μεταφορών και της παραγωγής. Από τα ΕΣΔΕΑ προκύπτει ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν αυξήσει τις προσπάθειες που καταβάλλουν και είτε έχουν ενισχύσει τα υφιστάμενα μέτρα ενεργειακής απόδοσης είτε έχουν εισαγάγει νέα.

Έχοντας κατά νου ότι η ΕΕ των 28 θα πρέπει να μειώσει την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας κατά μέσον όρο ετησίως, κατά 11,9 εκατ. ΤΙΠ (2,7 εκατ. ΤΙΠ σε κατανάλωση τελικής ενέργειας) από το επίπεδο του 2013 για την επίτευξη των στόχων του 2020, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, παρά τα επιτεύγματα των προηγούμενων ετών — απαιτούνται πρόσθετες προσπάθειες ιδίως στους τομείς των κτιρίων, των μεταφορών και της παραγωγής. Οι δείκτες επιδόσεων για την περίοδο 2005-2013 που χρησιμοποιούνται στην παρούσα

³⁰ Τα τελικά ΕΣΔΕΑ της Ουγγαρίας και της Ρουμανίας κοινοποιήθηκαν μόλις το 2015. Επομένως, δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί λεπτομερής ανάλυση.

έκθεση για να αναλύσουν την πρόοδο σχετικά με την ενεργειακή απόδοση παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών — ωστόσο, οι περισσότεροι έχουν βελτιωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι κυριότερες εξαιρέσεις είναι η αύξηση στην τελική κατανάλωση ενέργειας από το 2012 έως το 2013 και η μείωση της θερμικής ενέργειας που παράγεται από μονάδες συμπαραγωγής από το 2005 μέχρι το 2013.

Μολονότι ορισμένα κράτη μέλη αύξησαν τους ενδεικτικούς τους στόχους για την ενεργειακή απόδοση, οι οποίοι εκφράζονται πρόσφατα ως **κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας** (συνολικά 17,6%), η ΕΕ των 28 υπολείπεται από το απαιτούμενο επίπεδο του 20%. Η γεφύρωση του χάσματος που απομένει για την επίτευξη του στόχου του 2020 εκφρασμένη σε κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας, απαιτεί από τα κράτη μέλη την επιτάχυνση των προσπαθειών τους ώστε να επιτύχουν τους εθνικούς στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2020 ή να τους υπερβούν. Αξίζει να σημειωθεί ότι ορισμένα κράτη μέλη — Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο - έχουν ήδη θέσει τα ίδια εξαιρετικά φιλόδοξους στόχους. Η Κροατία, η Φινλανδία, η Ελλάδα και η Ρουμανία, οι οποίες έχουν θέσει λιγότερο φιλόδοξους στόχους για το 2020 με βάση την αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2014-2020, θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την επαναξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο το αυξημένο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης μπορεί να ενισχύσει την ασφάλεια του εφοδιασμού τους, την ανταγωνιστικότητα και την βιωσιμότητα.

Πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει επιτυχημένες στρατηγικές για τη μείωση της πρωτογενούς κατανάλωσης ενέργειας. Ωστόσο, το Βέλγιο, η Εσθονία, η Γαλλία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία και η Σουηδία θα πρέπει να μειώσουν την πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας με υψηλότερο ρυθμό κατά την περίοδο 2014-2020 σε σχέση με την περίοδο 2005-2013, ώστε να επιτευχθούν οι ενδεικτικοί στόχοι πρωτογενούς κατανάλωσης ενέργειας έως το 2020.

Για την **τελική κατανάλωση ενέργειας**, από την ανάλυση της παρούσας έκθεσης προκύπτει πτωτική τάση στα περισσότερα κράτη μέλη από το 2005 και μετά. Εκτός από τις πολιτικές για την ενεργειακή απόδοση, η οικονομική κρίση έχει ασφαλώς συμβάλει στην τάση αυτή. Η Αυστρία, το Βέλγιο, η Εσθονία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Λιθουανία, η Μάλτα και η Σλοβακία έχουν θέσει στόχους για την τελική κατανάλωση ενέργειας το 2020 που απαιτούν ρυθμούς μείωσης της τελικής κατανάλωσης ενέργειας κατά την περίοδο 2014-2020, που είναι υψηλότεροι από τους ρυθμούς μείωσης που επιτεύχθηκαν κατά την περίοδο 2005-2013. Οι εν λόγω χώρες θα βασιστούν σε αυστηρή εφαρμογή των καθεστώτων επιβολής της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 7 της ΟΕΑ ή σε εναλλακτικά μέτρα που θα επιτρέψουν στους καταναλωτές να εξοικονομήσουν τελική ενέργεια και χρήματα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Εξετάζοντας τους τομείς σε επίπεδο κρατους μελών, η συνολική θετική τάση στην τελική ενεργειακή ένταση στη **βιομηχανία** είναι ενθαρρυντική στα περισσότερα από αυτά. Ωστόσο, σε ό, τι αφορά την ενεργειακή ένταση, υπάρχει επταπλάσια διαφορά μεταξύ των κρατών μελών με την υψηλότερη και εκείνων με τη χαμηλότερη ενεργειακή ένταση στη βιομηχανία. Η Κύπρος, η Ιρλανδία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία και η Λετονία έχουν περιθώριο να αξιοποιήσουν θετικά παραδείγματα άλλων κρατών μελών για να αντιστρέψουν την δικιά τους αυξητική τάση στην τελική ενεργειακή ένταση στη βιομηχανία.

Στον **οικιστικό τομέα**, τα περισσότερα κράτη μέλη περιόρισαν την ενεργειακή ζήτηση κατά τα τελευταία έτη εφαρμόζοντας μέτρα ενεργειακής απόδοσης που επικεντρώνονται στον εν λόγω τομέα. Αυτό βοηθά τα νοικοκυριά να επιτύχουν το ίδιο επίπεδο άνεσης με λιγότερα χρήματα. Οι καταναλωτές θα μπορούσαν να επωφεληθούν από ισχυρότερη έμφαση στις πολιτικές για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στον τομέα της κατοικίας στο Βέλγιο,

την Εσθονία, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Ρουμανία και τη Σλοβενία, όπου η κατανάλωση ενέργειας ανά κάτοικο αυξήθηκε κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Τα κράτη μέλη, γενικά, για να βοηθήσουν τους καταναλωτές να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας πρέπει να τους ενημερώνουν καλύτερα σχετικά με τις επιλογές ενεργειακής απόδοσης και να βελτιώνουν περαιτέρω τις επενδυτικές συνθήκες, ώστε οι καταναλωτές να επιταχύνουν την αύξηση των επί του παρόντος πολύ μικρών ποσοστών ανακαινίσεων του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος στην Ευρώπη. Επιπλέον, χρειάζονται πιο εστιασμένα μέτρα ώστε οι καταναλωτές να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά την ενεργειακή φτώχεια.

Δεδομένου ότι ο τομέας των **υπηρεσιών** αναμένεται να μεγαλώσει, τα στοχευμένα μέτρα ενεργειακής απόδοσης θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιστάθμιση της αύξησης της τελικής κατανάλωσης ενέργειας στον εν λόγω τομέα για να διατηρηθεί η θετική τάση του τομέα για φθίνουσα ένταση ενέργειας σε επίπεδο ΕΕ. Ειδικότερα, η Κύπρος, το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και η Ισπανία θα μπορούσαν να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν ή να αυξήσουν την ένταση των κατάλληλων μέτρων για να αντισταθμίσουν την πρόσφατη αύξηση της ενεργειακής έντασης στον τομέα των υπηρεσιών τους.

Η στροφή προς μεγαλύτερη χρήση των συλλογικών συγκοινωνιών για τους επιβάτες και η αύξηση του μεριδίου των σιδηροδρομικών και των εσωτερικών πλωτών οδών στη μεταφορά εμπορευμάτων πρέπει να ενθαρρυνθεί μέσω περαιτέρω προσπαθειών στον **τομέα των μεταφορών**. Παρά την πρόσφατη πρόοδο στην ενεργειακή απόδοση και τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης στον τομέα των μεταφορών, το γενικά υψηλό μερίδιο των μεταφορών στην τελική κατανάλωση ενέργειας στο επίπεδο της ΕΕ των 28 δημιουργεί την ανάγκη για μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του 2020. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν με αποφασιστικότητα τα μέτρα που αφορούν τις μεταφορές τα οποία περιγράφονται στα οικεία ΕΣΔΕΑ και να λάβουν περαιτέρω μέτρα για να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας στον εν λόγω τομέα. Η δράση των κρατών μελών για την προώθηση εναλλακτικών καυσίμων, οχημάτων/σκαφών και την εγκατάσταση της σχετικής υποδομής (σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2014/14/ΕΕ) θα πρέπει να υποστηρίξει περαιτέρω τις βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης στις μεταφορές. Η Επιτροπή έχει εξαγγείλει ανακοίνωση σχετικά με τις δράσεις που απαιτούνται για την απαλλαγή του τομέα των μεταφορών από τις ανθρακούχες εκπομπές στον ενεργειακό χάρτη πορείας της Ένωσης και θα ενισχύσει περαιτέρω τις προσπάθειες των κρατών μελών.

Σε γενικές γραμμές, τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για την ενεργειακή απόδοση ώστε να επιβεβαιώσουν ότι θα επιτύχουν τους ενδεικτικούς στόχους έως το 2020 ή ακόμη και να τους υπερβούν, ώστε να διασφαλιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πληροί τον στόχο για μείωση κατά 20 % έως το 2020. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη να εφαρμοστεί πλήρως το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για την ενεργειακή απόδοση. Έτσι παρέχεται η δυνατότητα στις αγορές υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης να αναπτυχθούν και να εξαλειφθούν οι υφιστάμενοι φραγμοί στην αγορά για επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση. Αλλά και η εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που σχετίζεται με τις μειώσεις των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου π.χ. στον τομέα εκτός του συστήματος εμπορίας εκπομπών ή το πρόσφατα εγκριθέν αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς για τον τομέα εντός του συστήματος εμπορίας εκπομπών, είναι καθοριστικής σημασίας δεδομένου ότι οι δύο τομείς πολιτικής είναι αλληλένδετοι και αλληλοενισχύονται.

Ενόψει των στόχων του 2030, η Επιτροπή θα εκτιμήσει το 2016 πώς είναι δυνατόν να βελτιωθεί περαιτέρω το πλαίσιο ενεργειακής απόδοσης, με βάση το ήδη αναθεωρημένο πλαίσιο για την ενεργειακή απόδοση των προϊόντων και με σκοπό τη σημαντική συμβολή της (i) οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και (ii) της οδηγίας για την ενεργειακή

απόδοση (ιδίως το άρθρο 7). Η σχετική αναθεώρηση θα πρέπει να βοηθήσει όλους τους ενδιαφερομένους φορείς (εθνικές κυβερνήσεις, περιφέρειες, τοπική αυτοδιοίκηση, ενεργειακά αποδοτικές επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καταναλωτές, κ.λπ.) να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας μακροπρόθεσμα με τρόπο οικονομικά συμφέροντα όσον αφορά τους στόχους της ΕΕ για το 2030 και το 2050, για το κλίμα και τους ενεργειακούς στόχους και σκοπούς.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την πρόοδο των κρατών μελών ως προς τους ενδεικτικούς εθνικούς στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2020 και την εφαρμογή της ΟΕΑ και να επικαιροποιεί την αξιολόγηση σε ετήσια βάση ως μέρος της κατάστασης της Ενεργειακής Ένωσης.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με την παρούσα αξιολόγηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πίνακας 1: Ενδεικτικός εθνικός στόχος ενεργειακής απόδοσης για το 2020:

Κράτος μέλος	Το απόλυτο επίπεδο κατανάλωσης ενέργειας το 2020 [ΤΠΠ], όπως κοινοποιήθηκε από τα κράτη μέλη το 2013, στο ΕΣΔΕΑ του 2014 ή σε χωριστή κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2015	
	Κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας:	Τελική κατανάλωση ενέργειας
Αυστρία	31,5	25,1
Βέλγιο	43,7	32,5
Βουλγαρία	16,9	8,6
Κροατία	11,5	7,0
Κύπρος	2,2	1,8
Τσεχική Δημοκρατία	39,6	25,3
Δανία	17,8	14,8
Εσθονία	6,5	2,8
Φινλανδία	35,9	26,7
Γαλλία	219,9	131,4
Γερμανία	276,6	194,3
Ελλάδα	24,7	18,4
Ουγγαρία	24,1	14,4
Ιρλανδία	13,9	11,7
Ιταλία	158,0	124,0
Λετονία	5,4	4,5
Λιθουανία	6,5	4,3
Λουξεμβούργο	4,5	4,2
Μάλτα	0,7	0,5
Κάτω Χώρες	60,7	52,2
Πολωνία	96,4	71,6
Πορτογαλία	22,5	17,4
Ρουμανία	43,0	30,3
Σλοβακία	16,4	9,0
Σλοβενία	7,3	5,1
Ισπανία	119,8	80,1
Σουηδία	43,4	30,3
Ηνωμένο Βασίλειο	177,6	129,2
Άθροισμα των ενδεικτικών στόχων της ΕΕ των 28	1526,9	1077,5
ΕΕ των 28, στόχος για το 2020	1483	1086

Κατάσταση: 7/10/2015

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πίνακας 2: Επισκόπηση των δεικτών

Κράτος μέλος	Επίπεδο φιλοδοξίας για το 2020		Τάση για την επίτευξη του στόχου για το 2020		Βραχυπρόθεσμη τάση		Ένταση της οικονομίας	Βιομηχανία	Νοικοκυριά		Τομείς υπηρεσιών	Μεταφορές		Παραγωγή			
	Επίπεδο φιλοδοξίας για την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας για το 2020 συγκριτικά με τις προβλέψεις του ΑΕΠ για το 2014-2020	Επίπεδο φιλοδοξίας για την κατανάλωση τελικής ενέργειας για το 2020 συγκριτικά με τις προβλέψεις του ΑΕΠ για το 2014-2020	Τάση κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας το 2005-2013 συγκριτικά με την τάση για το 2005-2020 για την επίτευξη του στόχου για το 2020	Τάση κατανάλωσης τελικής ενέργειας το 2005-2013 συγκριτικά με την τάση για το 2005-2020 για την επίτευξη του στόχου για το 2020	Αλλαγή στην κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας το 2013 συγκριτικά με το 2012 σε ποσοστό %	Αλλαγή στην κατανάλωση τελικής ενέργειας το 2013 συγκριτικά με το 2012 σε ποσοστό %	Μ.Ο ετήσιας αλλαγής της ενεργειακής έντασης κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας σε ποσοστό %	Μ.Ο αλλαγής της ενεργειακής έντασης στη βιομηχανία σε ποσοστό % το 2005-2013	Μ.Ο ετήσιας αλλαγής κατανάλωσης τελικής ενέργειας στα σπιτικά κατά κεφαλή σε ποσοστό % το 2005-2013	Μ.Ο ετήσιας αλλαγής κατανάλωσης ανά m ² με κλιματικές ρυθμίσεις σε ποσοστό % (Πηγή: Odyssee)	Μ.Ο ετήσιας αλλαγής της ενεργειακής έντασης στον τομέα υπηρεσιών % 2005-2013	Μ.Ο ετήσιας αλλαγής της συνολικής τελικής κατανάλωσης στον τομέα μεταφορών % 2005-2013	Μεταβολή μεριδίου στα τρένα, τα υπερσποτικά λεωφορεία, τα λεωφορεία και τα τρέλια για μετακινήσεις επιβατών το 2005 συγκριτικά με το 2013 σε ποσοστό επί τοις 100	Μεταβολή μεριδίου στις αεροδρομικές και τις οδικές πλωτές μεταφορές για εμπορευματικές μεταφορές το 2005 συγκριτικά με το 2013 σε ποσοστό επί τοις 100	Μ.Ο ετήσιας αλλαγής παραγωγής θερμότητας από μονάδες συμπαγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας κατά το 2005-2013	Ποσοστό θερμικής ηλεκτροπαραγωγής ενέργειας από μετατροπή/ εισαγωγής θερμικής ηλεκτροπαραγωγής συγκριτικά με την αλλαγή του 2013 σε ποσοστό	Μ.Ο ετήσιας αλλαγής παραγωγής ενέργειας μονάδων τηλεθέρμανσης από μετατροπή % 2005-2013
Ευρωπαϊκή Ένωση	+	+	+	+	-1,1%	0,1%	-1,7%	-1,9%	-0,8%	-1,4%	-0,4%	-0,7%	0,0	1	-1,0%	0,10	0,7%
ΒΕΛΓΙΟ	+	+	-	-	2,6%	2,9%	-1,9%	-1,7%	-3,5%	-3,2%	1,2%	-0,2%	2,4	8	7,8%	2,74	38,3%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	+	+	+	+	-8,3%	-5,1%	-3,7%	-7,1%	-1,7%	3,7%	-0,9%	-0,2%	-10	-5	2,1%	2,07	-4,2%
ΤΣΕΚΙΑ	+	+	+	+	-1,3%	0,8%	-2,4%	-3,4%	-0,2%	-1,5%	-1,2%	-0,1%	1,9	-5	-0,9%	-1,06	-4,2%
ΔΑΝΙΑ	+	+	+	+	0,7%	-1,2%	-1,0%	-1,7%	-1,0%	-2,4%	-0,7%	-1,2%	-0,9	5	-0,6%	3,19	6,8%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	+	+	-	-	1,9%	2,4%	-1,9%	-1,3%	-1,1%	0,0%	-0,6%	0,2%	0,1	2	-0,5%	1,32	1,4%
ΕΣΘΟΝΙΑ	+	+	-	-	8,4%	0,0%	0,8%	-3,0%	1,7%	0,1%	-0,4%	0,0%	-8,2	-21	2,4%	-5,69	-3,6%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+	+	+	+	-0,5%	0,9%	-1,4%	0,9%	-2,9%	-4,1%	-4,6%	-2,1%	-1,1	-1	μ.0	4,21	μ.0
ΕΛΛΑΔΑ	-	-	+	+	-11,9%	-10,4%	-0,8%	3,6%	-2,9%	-4,1%	0,9%	-2,9%	-3	-1	-0,9%	0,29	μ.0
ΙΣΠΑΝΙΑ	+	+	+	+	-6,6%	-2,4%	-2,3%	-1,3%	-0,2%	-2,3%	0,1%	-2,7%	1,3	0	μ.0	-2,79	μ.0
ΓΑΛΛΙΑ	+	+	-	-	0,7%	3,2%	-1,3%	-0,8%	-1,0%	-1,9%	0,2%	-0,3%	0,5	0	-9,1%	-1,09	49,5%
ΟΥΓΙΤΑΡΙΑ	-	-	+	+	-3,9%	-1,6%	-1,3%	-1,8%	μ.0	-2,7%	-0,4%	0,8%	-1,6	0	-0,8%	2,50	-3,3%
ΙΤΑΛΙΑ	+	+	+	+	-3,0%	-2,8%	-1,2%	-2,9%	1,9%	1,3%	0,9%	-1,9%	1,4	3	1,5%	1,66	μ.0
ΚΥΠΡΟΣ	-	-	+	+	-12,7%	-8,4%	-2,1%	0,0%	-1,4%	-3,5%	1,1%	-1,4%	μ.0	μ.0	μ.0	4,59	μ.0
ΛΕΤΟΝΙΑ	-	+	+	+	-1,8%	-4,3%	-1,4%	2,6%	0,0%	-1,2%	-1,5%	0,3%	-3,8	-10	3,3%	-6,31	-6,2%
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	+	+	+	+	-3,2%	-2,2%	-3,7%	-1,7%	2,1%	-0,9%	-1,7%	1,6%	-1,6	-10	-2,1%	41,53	-0,5%
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	+	+	+	+	-2,7%	-1,2%	-2,7%	-2,4%	-4,0%	-7,7%	1,8%	-1,0%	2,6	-2	0,8%	3,55	11,8%
ΟΥΓΙΤΑΡΙΑ	+	+	+	+	-3,3%	1,3%	-2,3%	2,4%	-1,8%	-3,1%	-4,8%	-1,9%	-3,3	-6	-6,3%	-1,12	2,6%
ΜΑΛΤΑ	+	+	-	-	-13,8%	-0,2%	-3,6%	μ.0	12,3%	-3,4%	μ.0	5,9%	μ.0	μ.0	μ.0	10,92	μ.0
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	+	+	+	+	-1,7%	0,0%	-1,1%	-1,3%	-1,0%	-1,9%	0,0%	-0,5%	1,1	8	-3,3%	-1,63	-1,0%
ΑΥΣΤΡΙΑ	+	+	+	+	-0,1%	1,6%	-1,6%	-0,3%	-0,8%	-1,0%	-2,6%	-0,4%	2,2	11	2,9%	6,12	8,3%
ΠΟΛΩΝΙΑ	+	+	+	+	0,4%	-1,7%	-3,0%	-6,0%	0,9%	-1,0%	-0,3%	3,4%	-10,3	-14	-1,6%	-0,81	-0,7%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	+	-	+	+	0,5%	-2,4%	-1,5%	-0,8%	-1,5%	-4,6%	-2,9%	-1,4%	0,2	1	8,8%	1,50	μ.0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	-	-	+	+	-8,2%	-4,6%	-4,4%	-7,3%	1,8%	-0,7%	-0,7%	-1,0%	-6,8	10	-4,4%	-3,07	-6,5%
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	+	+	+	+	-1,7%	-1,0%	-1,1%	-3,8%	0,4%	-1,3%	-0,1%	3,3%	-0,6	-3	0,3%	0,53	-3,4%
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	+	+	+	-	2,9%	5,0%	-4,4%	-5,0%	-0,6%	-1,5%	-0,9%	2,5%	-8,5	-6	2,2%	-1,30	-8,3%
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	-	-	+	+	-2,6%	-2,1%	-0,7%	0,0%	-0,3%	-0,1%	0,6%	0,6%	0	5	0,4%	-0,90	1,5%
ΣΟΥΗΔΙΑ	+	+	+	+	-1,9%	-2,4%	-2,0%	-1,4%	-1,3%	-1,4%	-1,3%	-0,4%	0,8	2	3,2%	1,29	-2,7%
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΥΜΑ	+	+	+	+	-1,0%	1,1%	-2,2%	-1,8%	-3,1%	-3,5%	-0,5%	-1,2%	2,4	2	μ.0	-0,78	1,1%

Πηγή: Eurostat, ΓΔ ECFIN, Odyssee-Mure